

**FINANS
DANMARK**

Flere økonomisk pressede virksomheder, og flere på vej

Flere virksomheder henvender sig i banken, fordi de er økonomisk pressede, mens færre søger finansiering til nye projekter. Det viser en ny spørgeundersøgelse blandt kreditcheferne i de syv største banker.

Mange udfordringer selv om økonomien stadig holder stand

Der er sket meget i 2022 og 2023 med verdensøkonomien og økonomien i Danmark. Årene har været præget af geopolitisk uro, høj inflation og stigende renter, og det er oven på en ekstraordinær tid med coronapandemi, som stadig præger flere virksomheders økonomi. Men samfundsøkonomien har grundlæggende udviklet sig bedre, end de fleste ventede for et år siden – energipriserne faldt mere og hurtigere end frygtet, og både aktivitet og beskæftigelse er fortsat høj.

Men renterne er steget de seneste to år, og højere lønninger har drevet virksomhedernes lønomsætninger op, mens efterspørgslen fra udlandet er faldet, hvilket rammer danske eksportvirksomheder. Så selv om det er gået bedre end forventet, står dansk erhvervsliv over for en række udfordringer, som vi stadig ikke har set den fulde effekt af endnu.

De fleste banker har flere økonomisk pressede erhvervskunder, alle venter flere

Fem ud af syv kreditchefere i rundspørgen¹ har oplevet en mindre stigning i antallet af henvendelser fra økonomisk pressede erhvervskunder, og alle forventer en stigning de kommende seks måneder, jf. figur 1. Tilbagemeldingen tegner et klart billede af, at vi er ved at se effekterne af virksomhedernes økonomiske udfordringer, hvor flere altså er begyndt at henvende sig i banken for at få hjælp.

Analyse

10. november 2023

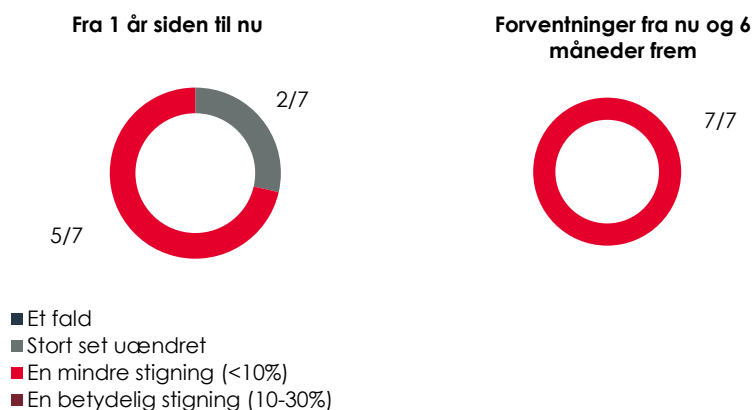
Dok. nr. FIDA-1941317218-709636-

v1

Kontakt Søren Ballhausen

¹ Rundspørgen er et udtryk for kreditchefernes vurdering af den pågældende økonomiske situation og forventninger til de kommende seks måneder. Rundspørgen omfatter de syv SIFI-institutter med udlån til både erhverv og husholdninger og blev stillet og besvaret i oktober 2023

Figur 1: De fleste har oplevet stigende antal henvendelser fra økonomisk pressede erhvervs kunder, og alle forventer flere henvendelser

Spm.: "Hvordan har I oplevet antallet af henvendelser fra erhvervs kunder, der er økonomisk pressede?"

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse stillet til de syv største banker.

Notat

10. november 2023

Dok. nr. FIDA-1941317218-709636-

v1

Erhvervslivet presset på flere fronter

Ud over stigende renter og lønomkostninger samt faldende afsætning på eksportmarkederne er erhvervs livet også udfordret af mangel på arbejdskraft og høje indkøbspriser, der er svære at overvælte på kunderne, jf. figur 2. Derudover står nogle virksomheder med coronalån, det kan være svært at finde likviditet til at betale tilbage. Virksomhederne er altså udfordret på flere fronter, og det er sjældent kun en enkelt faktor, der for alvor presser en virksomhed økonomisk eller helt tvinger den til at dreje nøglen om, men snarere en kombination af flere.

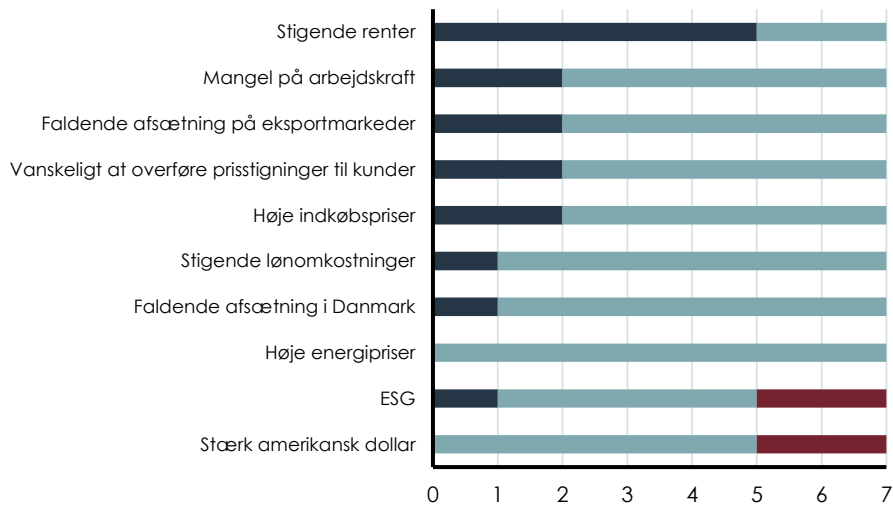
Udfordringer rammer langt fra brancherne ens. Byggebranchen kæmper særligt med at overvælte prisstigninger til kunderne og mangel på kvalificeret arbejdskraft – og samtidig er efterspørgslen trykket af de høje renter, som også udfordrer virksomheder med betydelig gæld, hvilket ikke mindst præger ejendomsbranchen. Faldende afsætning er typisk en udfordring i detailhandlen, hvor også ændret køberadfærd, f.eks. i retning af mere handel på nettet, kan give problemer. Nogle af de større virksomheder afholder også større omkostninger til investeringer i den grønne omstilling.

Energipriserne overraskede positivt – renterne, lønomkostninger og eksportmarkederne trak ned

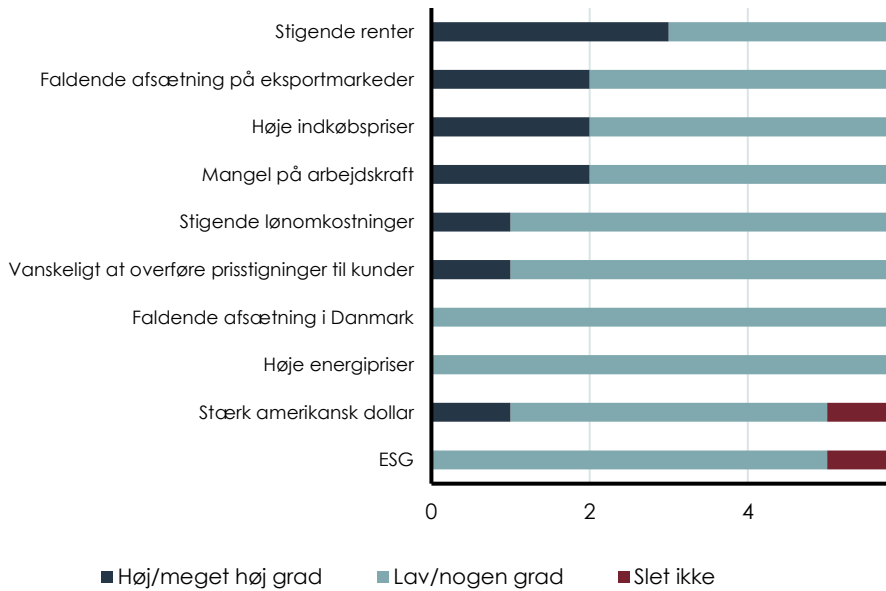
I forhold til situationen for et år siden, da vi kæmpede med "energikrisen", er det ikke mindst det betydelige fald i energipriserne, der har været en positiv overraskelse, jf. figur 3. Men også afsætningen i Danmark har udviklet sig bedre end forventet, både for små og store virksomheder – hvilket i høj grad afspejler, at den ventede økonomiske afmatning udeblev. I den anden ende af skalaen, er det stigende renter og lønomkostninger samt faldende afsætning på eksportmarkeder, der har overrasket negativt.

Figur 2: Stigende renter den største udfordring for erhvervslivet
Typiske udfordringer for SMV'er på nuværende tidspunkt

Typiske udfordringer for store virksomheder

Notat

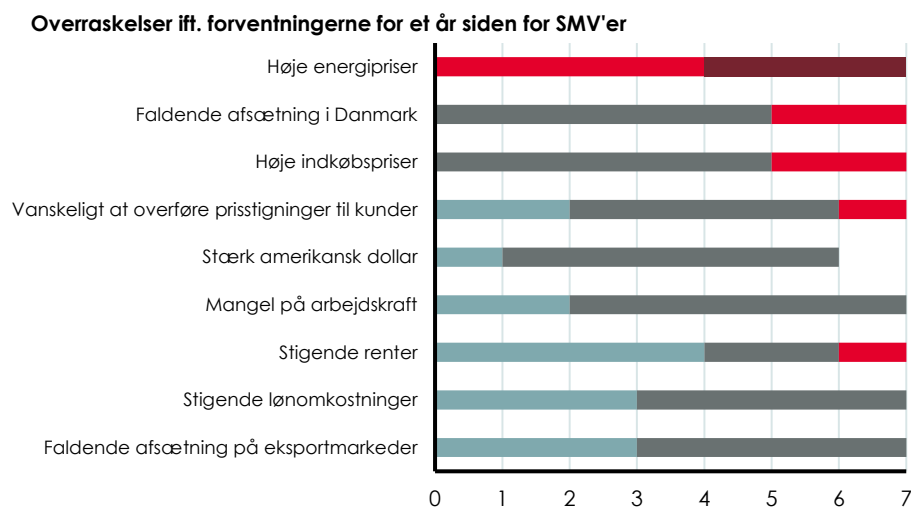
10. november 2023

Dok. nr. FIDA-1941317218-709636-v1

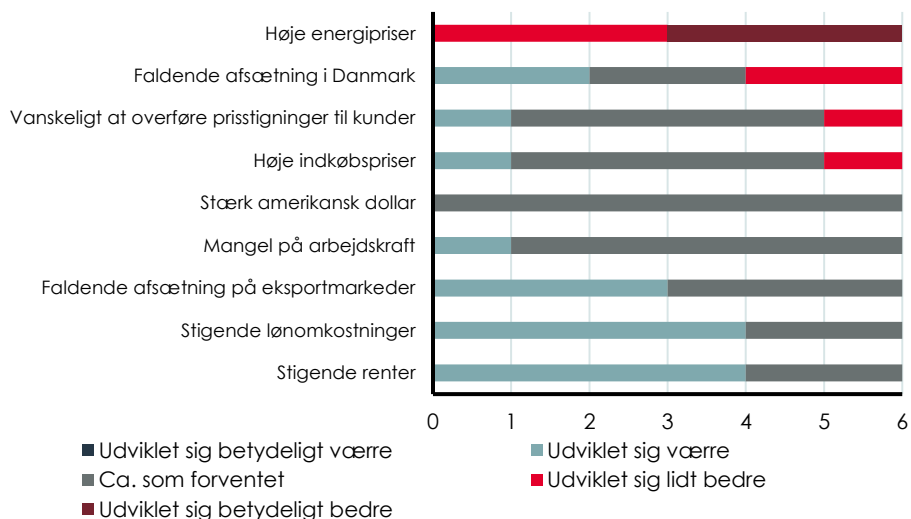
Spm.: " Når I ser på de store og de små og mellemstore virksomheder, der har store udfordringer pt., hvad består udfordringerne så typisk i?"
 Kilde: Spørgeskemaundersøgelse stillet til de syv største banker.

Figur 3: Energipriserne overraskede positivt

Overraskelser iff. forventningerne for et år siden for store virk.

Spm.: "Når vi sammenligner med forventningerne for et år siden – da vi så ind i "inflationsskrisen" – hvilke faktorer har da overrasket hhv. positivt og negativt i forhold til den faktiske udvikling i den økonomiske situation for store virksomheder og SMV'er over det forgangne år?"

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse stillet til de syv største banker.

Notat

10. november 2023

Dok. nr. FIDA-1941317218-709636-

v1

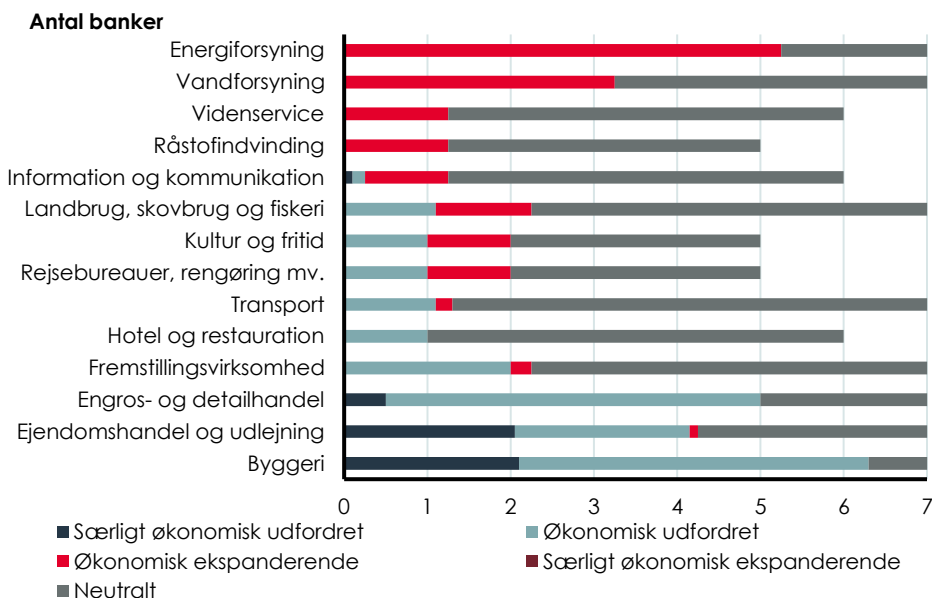
Byggeri, ejendomsbranchen og handel udfordret – forsyning trives

Det er særligt de rentefølsomme brancher byggeri samt ejendomshandel og udlejning, der er økonomisk udfordret af de høje renter for tiden, jf. figur 4. Dele af byggeriet klarer sig dog fortsat godt, f.eks. anlægsvirksomhed, ligesom el- og VVS-virksomheder ikke virker til at være særlig påvirket af de økonomiske udfordringer. Til gengæld er den del af transport, der servicerer byggeriet, også presset.

Inden for handel er det hovedsageligt detailhandlen, der er presset, mens engros-virksomheder synes at være sluppet bedre igennem den vigende efterspørgsel. Bedre går det for forsyningsvirksomhederne, der vurderes ikke at være ramt af de økonomiske udfordringer, men faktisk udvider deres forretning.

Figur 4: De økonomiske udfordringer rammer brancherne forskelligt

Notat

10. november 2023

Dok. nr. FIDA-1941317218-709636-

v1

Spm.: "Hvordan vurderer I, at den økonomiske situation er i de forskellige brancher lige nu?"

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse stillet til de syv største banker.

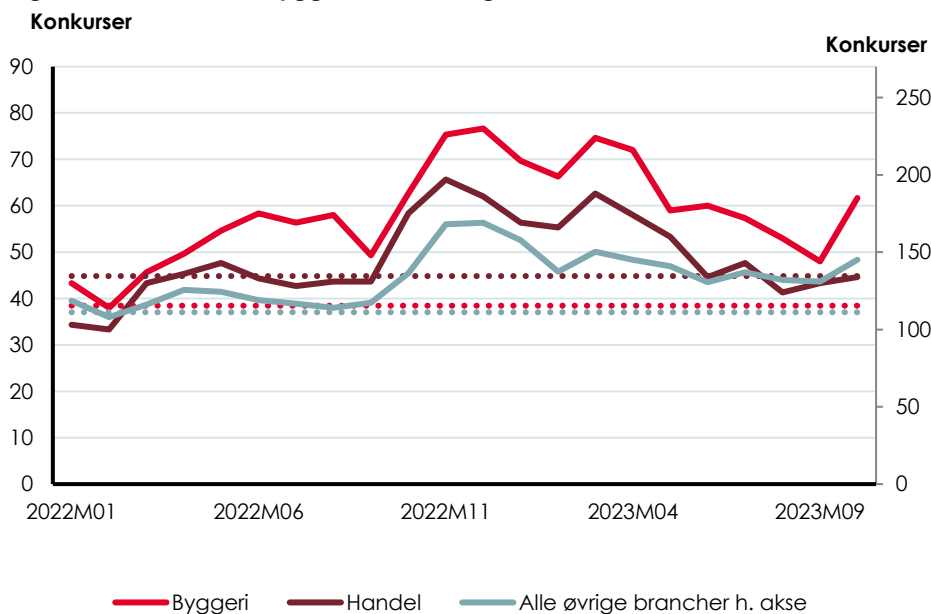
Konkurserne i byggeriet væsentlig over niveauet før corona

Selv om en virksomhed er økonomisk presset, betyder det langt fra, at den er på vej til konkurs. Mange virksomheder er velpolstrede og kan derfor fint klare en eller flere økonomiske udfordringer, selv om det kan medføre nogle magre år, indtil situationen er vendt.

Ser vi nærmere på konkurstillene, er det tydeligt, at byggeriet er mere presset end det øvrige erhvervsliv, jf. figur 5. Generelt ligger konkurserne over niveauet fra før coronapandemien, men det er der ikke noget underligt i. Årene op til coronaudbruddet var et af de længste økonomiske opsving i nyere tid, så det er i forventeligt og tegn på sunde økonomiske strukturer med en god virksomhedsdynamik, at konkurserne tager til, som konjunkturbilledet forværres. Det er udtryk for, at virksomheder, der ikke længere er rentable, lukker ned, og nye kommer til. Det højere antal konkurser kan også afspejle den pukkel af konkurser, coronatiltagene skubbede foran sig. Der er dog ingen tvivl om, at antallet af konkurser i byggeriet er væsentligt over det historiske niveau – det bekræfter, at dele af byggeriet efter en række gode år nu er under et mærkbart pres.

Figur 5: Konkurserne i byggeriet væsentligt over niveau de seneste år

Notat

10. november 2023

Dok. nr. FIDA-1941317218-709636-

v1

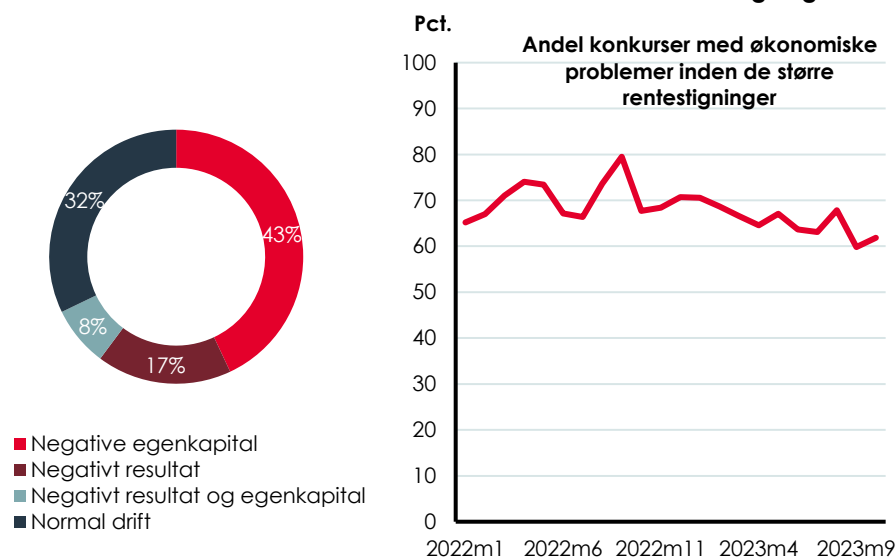
Anm.: Glidende 3-måneders gennemsnit. Sidste observation oktober 2023. Gennemsnittene med stiple er beregnet i perioden 2015 til 2019, altså det økonomiske opsving inden coronapandemien. Omfatter konkurser i såkaldte aktive virksomheder, der efter Danmarks Statistiks definition har ansatte eller omsætning over en mio. kr.
Kilde: Danmark Statistik og egne beregninger

Rod i økonomien inden rentestigninger bag mange konkurser

Selv om erhvervslivet står over for en række udfordringer, kan vi se, at flertallet af de virksomheder, der er gået konkurs i år og sidste år, havde økonomiske problemer allerede inden, rentestigningerne satte ind i 2022, jf. figur 6. Og tallene tyder ikke på, at det billede har ændret sig i de seneste måneder. Det underbygger, at det ikke er rente- og lønstigninger samt faldende afsætning, der på nuværende tidspunkt tvinger virksomheder til at dreje nøglen om. Som oftest er det en længere proces gennem flere år med en problematisk drift, der får virksomheder til at gå konkurs.

Figur 6: Størstedelen havde rod i økonomien inden de større rentestigninger

Anm.: Statistikkerne omfatter konkurer i 2022 og 2023 med ansatte og er baseret på seneste offentliggjorte regnskab, der har aflagt for regnskabsperioden 2017 til 2021.

Kilde: Statstidende.dk, LassoX og egne beregninger

Notat

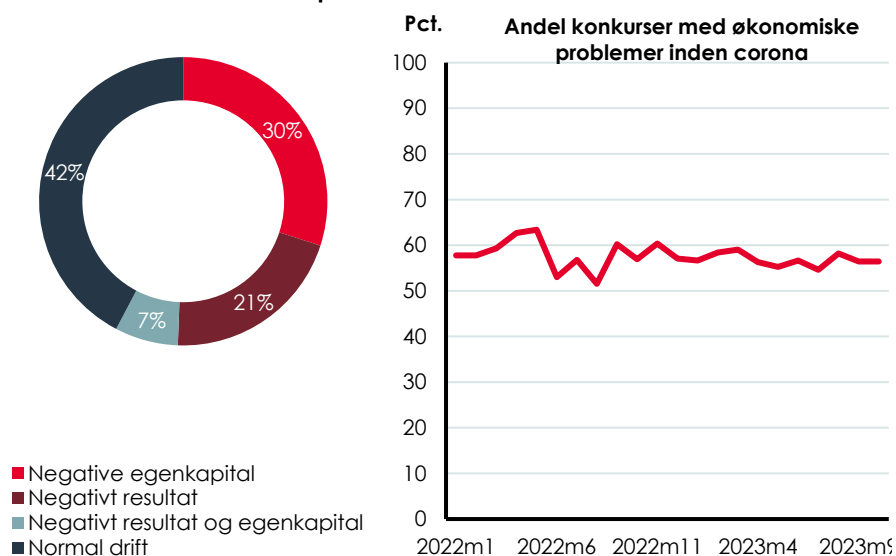
10. november 2023

Dok. nr. FIDA-1941317218-709636-v1

En række konkurer har rod i økonomiske problemer fra før coronaudbruddet

Ser vi på de virksomheder, der er gået konkurs i de seneste to år, og som har offentliggjorte regnskaber fra årene inden coronakrisen, havde over halvdelen økonomiske problemer inden coronaudbruddet, jf. figur 7. Det peger på, at det høje antal konkurer siden slutningen af 2022 også dækker over et efterslæb fra coronaen, hvor de politiske hjælpepakker og andre tiltag holdt hånden under virksomheder, der gik ind i krisen med en dårlig økonomi; men nu løbende bliver nødsaget til at dreje nøglen om, hvor de også har skullet kæmpe med tilbagebetaling af coronalån samt de øvrige økonomiske udfordringer.

Figur 7: Over halvdelen havde problemer inden coronaen

Anm.: Statistikkerne omfatter konkurs i 2022 og 2023 med ansatte, der har aflagt regnskab i perioden 2017 til 2019. Dækningen af de samlede konkurs er altså mindre end i figur 6, da færre af konkurserne har regnskaber tilbage inden coronaen.
Kilde: Statstidende.dk, LassoX og egne beregninger

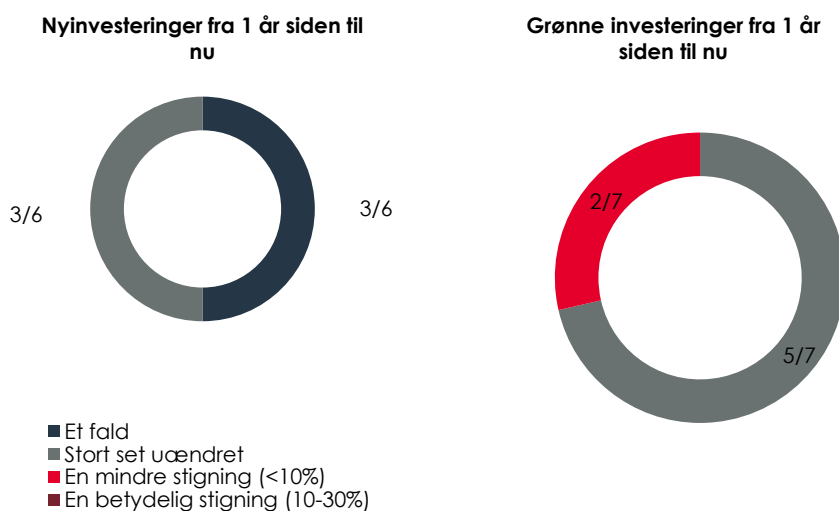
Notat

10. november 2023
Dok. nr. FIDA-1941317218-709636-v1

Ikke appetit på nye investeringer, bortset fra det grønne

Halvdelen har oplevet en faldende interesse for lån til nye investeringer, jf. figur 8. Det er ikke overraskende, da erhvervslivet står over for en usikker tid med mange ubekendte, herunder renten og de geopolitiske spændinger. Der er dog et enkelt lyspunkt: to ud af syv banker melder, at de har oplevet en mindre stigning i virksomhedernes efterspørgsel efter lån til grønne investeringer – så den grønne omstilling er stadig i gang.

Figur 8: Faldende henvendelser efter lån til nyinvesteringer, flere efter grønne lån

Spm.: "Hvordan har I oplevet antallet af henvendelser fra erhvervs kunder, der ønsker at ekspandere og/eller ønsker lån til nyinvesteringer?"
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse stillet til de syv største banker.

